

ნდობის პრინციპის მნიშვნელობა ადვოკატის პროფესიულ საქმიანობაში

ავტორი: სოფიო ტოლიაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტი

Sophio Toliashvili (Author)

Tbilisi Ivane Javakhishvili State University

faculty of Law, student

This research paper is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents are the responsibility of the author and do not necessarily reflect the views of USAID, the United States Government, or East-West Management Institute.

წინამდებარე კვლევითი ნაშრომი შეიქმნა ამერიკელი ხალხის კეთილი ნებით, ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მეშვეობით. მასში განთავსებულ ინფორმაციაზე პასუხისმგებელი არის ავტორი. იგი არ წარმოადგენს ამერიკის მთავრობის ოფიციალურ მოსაზრებას და არ ასახავს ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ან აღმოსავლეთ-დასავლეთის მართვის ინსტიტუტის შეხედულებებს.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

EAST • WEST
MANAGEMENT
INSTITUTE
*Promoting Rule of Law
in Georgia (PROLoG)*

**NEW VISION
UNIVERSITY**

სარჩევი

შესავალი	4
1. ნდობის პრინციპის არსი	4
1.1 კლიენტის ინტერესების კვალიფიციურად და კეთილსინდისიერად დაცვა.....	7
1.2 კომუნიკაცია ადვოკატსა და კლიენტს შორის.....	8
1.3 ფინანსური საკითხები.....	11
2. ნდობის პრინციპის მიმართება ეთიკის კოდექსის სხვა პრინციპებთან	13
2.1 კონფიდენციალობის პრინციპი	14
2.1.1 როდის შეუძლია ადვოკატს, გაამჟღავნოს კონფიდენციალური ინფორმაცია?	15
2.2 დამოუკიდებლობის პრინციპი	19
2.3 ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობის პრინციპი	21
3. დასკვნა	23
ბიბლიოგრაფია:	25

შესავალი

„კლიენტისა და ადვოკატის ურთიერთობა ეფუძნება ნდობას. ადვოკატისადმი კლიენტის ნდობა ეფუძნება ადვოკატის პირად ღირსებას, პატიოსნებას, შეუვალობას, კომპეტენტურობას და დამოუკიდებლობას. ადვოკატმა არ უნდა იმოქმედოს ისე, რომ ეჭვქვეშ დააყენოს კლიენტის მისდამი ნდობა. აღნიშნული თვისებები ადვოკატის პროფესიული ვალდებულებაა.“ — აღნიშნული მოცემულია საქართველოს ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მესამე მუხლში. ვფიქრობ, ეს პრინციპი ყველაზე მნიშვნელოვანია ადვოკატის პროფესიული საქმიანობისთვის და მოიცავს ეთიკის რამდენიმე დანარჩენ ძირითად პრინციპსაც. წინამდებარე ნაშრომში განვიხილავ სწორედ ნდობის პრინციპს, მის არსს და მიმართებას დანარჩენ პრინციპებთან ეთიკის კომისიის პრაქტიკისა და ამ საკითხის უცხოური რეგულირების მოშველიებით.

1. ნდობის პრინციპის არსი

რა არის ნდობა? ნდობა ადამიანებს შორის ყველა სახის ურთიერთობას უდევს საფუძვლად. მეგობრებს შორის, მეუღლეებს შორის, მშობელსა და შვილს შორის იქნება ეს თუ სულაც ახალ გაცნობილ ადამიანებს შორის, ჩვენ თავადვე ვირჩევთ, ვის ვენდოთ და ვის — არა. ხანდახან ინტუიცია გვკარნახობს, რომ ადამიანი ჩვენს ნდობას იმსახურებს, ან ეს დიდხნიანი ურთიერთობის და გამოცდილების შედეგია, ზოგჯერ კი, უბრალოდ, სხვა არჩევანი არ გვაქვს; ბავშვობიდან გვასწავლიან და გვინერგავენ, რომ ადამიანებს არ უნდა ვენდოთ. თუნდაც ოჯახში, როდესაც მშობელი არიგებს შვილს, რომ უცხოს არ უნდა გამოელაპარაკოს და მანქანაში არ უნდა ჩაუჯდეს, რადგან ის შეიძლება, ცუდი ადამიანი აღმოჩნდეს და ბოროტი განზრახვა ამოდრავებდეს. ანიმაციური ფილმებიც კი გვასწავლიდნენ, რომ ოჯახის წევრებსაც კი ეჭვის თვალთ უნდა ვუყურებდეთ. მაგალითად, სიმბა თავის ბიძას ენდო და მისი რჩევით სახლიდან გაიქცა, რათა მამამისის მკვლელობაში არ დაედანაშაულებინათ; სინამდვილეში კი თავად ბიძა აღმოჩნდა ის, ვინც მოკლა თავისი ძმა, რათა მისი სამეფო ჩაეგდო ხელში.¹ ჩვენი საყვარელი რომანები, პიესები, ფილმები თუ სხვა ნაწარმოებები თითქმის ყოველთვის ასეთ მოტივებზეა დაფუძნებული და გვასწავლის, რომ არა თუ სხვებს, არამედ საკუთარ თავსაც კი არ უნდა ვენდოთ. ამ პირობებში კი ნამდვილად რთულია ნდობის ჩამოყალიბება ურთიერთობაში. ამიტომაც მოითხოვს ეს პროცესი ძალიან დიდ დროსა და ენერგიას. თანაც ისეთი ფაქიზი რამაა, რომ ერთი არასწორი ნაბიჯით შეიძლება უცებ ჩამოიშალოს.

სხვადასხვა პროფესიაში განსხვავებულად ყალიბდება ნდობა. ზოგ შემთხვევაში, მრავალი სხვა ადამიანის გამოცდილებიდან გამომდინარე, ეჭვის თვალთ შეიძლება უყურებდნენ რომელიმე პროფესიის წარმომადგენლებს. მაგალითად, საზოგადოებაში გავრცელებული აზრია, რომ ნარდობის ხელშეკრულების დადებისას ხელოსნებს არ

¹ The Lion King, 1994, Walt Disney Pictures.

უნდა ვენდოთ და როდესაც გვეუბნებიან, რომ 3 დღეში შეაკეთებენ გაფუჭებულ ნივთს, ეს 3 დღე შეიძლება 3 კვირად ან სულაც 3 თვედ გადაიქცეს. ზოგჯერ კი სხვა გზა არ გვაქვს, გარდა იმისა, რომ დავუჯეროთ პროფესიონალს და მის მითითებებს მივყვეთ. მაგალითად, ექიმებმა, რომლებიც ჩვენს ჯანმრთელობაზე არიან პასუხისმგებლები, უმეტეს შემთხვევაში, ჩვენზე უკეთ იციან, რა გვჭირდება და, უმჯობესია, დავუჯეროთ.

ჩვენს პროფესიას რაც შეეხება, მას ნდობის განსხვავებული სტანდარტი ახასიათებს. კლიენტი, რომელიც ადვოკატთან მიდის რჩევის ან სხვაგვარი დახმარების სათხოვნელად, როგორც წესი, არის პრობლემურ სიტუაციაში და აქვს იმის განცდა, რომ პროფესიონალი მას დაეხმარება ამ პრობლემის მოგვარებაში. იგი მას უმხელს პირად ინფორმაციას, აწვდის გარკვეულ რესურსებს, თანხას ამ მომსახურების სანაცვლოდ. ეს ყველაფერი სწორედ საზოგადოებაში არსებული იმ წარმოდგენიდან გამომდინარეობს, რომ ადვოკატი სამართლის, კანონის დამცველია და მისი მაღალი მორალური ღირებულებები იძლევა მის მიმართ ნდობის არსებობის საშუალებას. თანაც ექიმის მსგავსად ამ სიტუაციაშიც, გაჭირვებაში მყოფს სხვა გზა თითქოს არ აქვს. ამიტომ, ენდობა უცნობ ადამიანს. თუმცა, ამ ნდობის ჩამოშლაც ძალიან მარტივად შეიძლება, თუ ადვოკატის ქმედებები მისცემს მას ბიძგს. ბევრი იურისტი, სამწუხაროდ, ახერხებს, რომ კლიენტს სრულიად შეუცვალოს წარმოდგენა ამ პროფესიის მიმართ.

ნდობის პრინციპი, ერთი შეხედვით, ძალიან ზოგადი საკითხია; იმის უფრო ნათლად გასააზრებლად, თუ რამ შეიძლება გამოიწვიოს მისი დარღვევა, უმჯობესია, დავშალოთ იგი უფრო კონკრეტულ საკითხებად.

1.1 კლიენტის ინტერესების კვალიფიციურად და კეთილსინდისიერად დაცვა

ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კომპონენტი, რაც განაპირობებს კლიენტის ადვოკატისადმი ნდობის გამყარებას, არის ის, თუ რამდენად კარგად ასრულებს ადვოკატი მასზე დაკისრებულ მოვალეობას. კლიენტი ადვოკატს ანდობს თავის ბედს, ამიტომ მას უნდა ჰქონდეს იმის გარანტია, რომ ეს უკანასკნელი ყველაფერს გააკეთებს მისი ინტერესების დასაცავად. ეს სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ ადვოკატი ყოვლისშემძლეა და ეჭვგარეშე შეძლებს აღებული საქმის წარმატებით შესრულებას. მთავარია, გულისხმიერებით მოეკიდოს ამ პასუხისმგებლობას და თავისი შესაძლებლობების მაქსიმუმი გამოიყენოს კლიენტის დასახმარებლად. თუ ადვოკატის მხრიდან ასეთ მცდელობას ექნება ადგილი, მას ვერავინ მოედავება საქმის არაკეთილსინდისიერად შესრულებაში. მაგალითად, ეთიკის კომისიას 2014 წლის 8 იანვარს საჩივრით მიმართა თ. მ.-მ და მოითხოვა ადვოკატ გ. მ.-სთვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრება იმ საფუძველით, რომ იგი უპასუხისმგებლოდ მოეკიდა საქმეს და არ განახორციელა კლიენტის ინტერესების სათანადოდ დაცვა². ეთიკის კომისიამ საქმის გარემოებების შესწავლის შედეგად დაადგინა, რომ ადვოკატის მხრიდან განხორციელებულ იქნა რიგი ქმედებები, რასაც სასურველი შედეგი არ მოჰყოლია. კომისიას არ გააჩნია უფლებამოსილება, სამართლებრივად არსებითად შეაფასოს ადვოკატის მიერ არჩეული დაცვის სტრატეგია და კლიენტის ინტერესების დასაცავად გამოყენებული მეთოდები და საშუალებები, ამიტომ არ დააკისრა ადვოკატს დისციპლინური პასუხისმგებლობა. შესაბამისად, პროფესიული ეთიკის კოდექსის მიზნებისთვის, აუცილებელია, ადვოკატმა სუბიექტური რწმენით განახორციელოს ყველა საჭირო ქმედება კლიენტის დასახმარებლად; ის, თუ რამდენად ეფექტური იქნება ეს საშუალებები, ეთიკის კოდექსის განსჯის საგანი აღარაა.

² საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2014 წლის გადაწყვეტილება №001/14.

მეორე მხრივ, ამასთან დაკავშირებით ასევე მნიშვნელოვანია, რომ ადვოკატი კლიენტის ინტერესების დაცვისას მოქმედებდეს კანონიერების ფარგლებში. „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის მიხედვით, „ადვოკატს უფლება აქვს, კლიენტის ინტერესების დასაცავად გამოიყენოს ყველა საშუალება, რომელიც აკრძალული არ არის კანონმდებლობით ან პროფესიული ეთიკის ნორმებით.“ გამოდის, რომ ადვოკატის შესაძლებლობები კლიენტის ინტერესების დაცვისას შეუზღუდავი არ არის და იგი აუცილებლად კანონის ფარგლებში უნდა მოქმედებდეს. კანონის უზენაესობის პრინციპიდან გამომდინარე, ადვოკატი ვერ განახორციელებს ისეთ ქმედებას, რომელიც კანონს ეწინააღმდეგება, თუნდაც ამას კლიენტი მოითხოვდეს და ეს საქმეს მის სასარგებლოდ დაასრულებდეს. მაგალითად, ადვოკატს არ აქვს უფლება, გააყალბოს რაიმე მტკიცებულება ან უკანონო გზით მოიპოვოს იგი, თუნდაც კლიენტი ამლევდეს ასეთ მითითებას. ამის გამო შეიძლება მისი სხვაგვარი პასუხისმგებლობის საკითხი დადგეს.

1.2 კომუნიკაცია ადვოკატსა და კლიენტს შორის

ეთიკის კომისიისთვის ხშირად მიუმართავთ უკმაყოფილო კლიენტებს საჩივრით იმასთან დაკავშირებით, რომ ადვოკატი მათ არ აწვდიდა საქმის მიმდინარეობასთან დაკავშირებით ინფორმაციას, არ პასუხობდა ზარებს ან, თუ პასუხობდა, ძალიან მოკლე და არაფრის მომცემ პასუხებს სცემდა. ვფიქრობ, ეს კლიენტისთვის საკმარისი მიზეზია ადვოკატის მიმართ ნდობის დასაკარგად. კლიენტი მიდის კვალიფიციურ იურისტთან იმ იმედით, რომ იგი დაეხმარება პრობლემის მოგვარებაში. ადვოკატი მას უსმენს და დახმარებას ჰპირდება. გადის დრო და კლიენტი ინტერესდება მისი საქმის მსვლელობით, თუმცა, ადვოკატისგან ვერანაირ ინფორმაციას ვერ ღებულობს. ურეკავს მას და ასისტენტი პასუხობს, რომ მნიშვნელოვან შეხვედრაზეა და მოგვიანებით გადმოურეკოს. ან თუ როგორღაც პირადად მოახერხა მასთან შეხვედრა,

ადვოკატი დაამშვიდებს და ეტყვის, რომ ყველაფერს აკეთებს, რაც შეუძლია. კლიენტი მშვიდად ბრუნდება უკან, მაგრამ გარკვეული პერიოდის შემდეგ იგივე მეორდება და კვლავ არანაირი შედეგი არ არის. ასეთი ინდიფერენტული დამოკიდებულების გამოხატვა იმ ადამიანის მიმართ, რომელიც რთულ მდგომარეობაშია და დახმარებას შენგან ელის, ძალიან ცუდია და შეუფერებელია იურისტისთვის. რაც უნდა დაკავებული იყოს ადვოკატი და უამრავი საქმე ჰქონდეს, როდესაც პასუხისმგებლობას იღებს თავის თავზე, საჭიროა, მას სათანადოდაც მიუდგეს. სულ მცირე ყურადღების გამოჩენაც სასოწარკვეთილი კლიენტისთვის ძალიან ბევრს ნიშნავს. ამისთვის საჭიროა, ადვოკატმა მასთან კონსულტაციაზე მისულ კლიენტს ყურადღებით მოუსმინოს, თავი მნიშვნელოვან პიროვნებად აგრძნობინოს, შევიდეს მის მდგომარეობაში და, საქმის აღების შემთხვევაში, რეგულარულად მიაწოდოს ამასთან დაკავშირებით არსებული ყველა ინფორმაცია. სწორედ ასეთი გულისხმიერი დამოკიდებულება კლიენტს უფრო დაამშვიდებს, კეთილად განაწყობს იურისტის მიმართ და, საქმის წარუმატებლად დასრულების შემთხვევაში, ის მაინც ეცოდინება, რომ ადვოკატმა ყველაფერი გააკეთა, რაც შეეძლო.

მეორე მხრივ, შესაძლოა ადვოკატი სულაც ყველაფერს აკეთებდეს კლიენტის დასახმარებლად, მაგრამ პრობლემა უბრალოდ არასწორად წარმართულ კომუნიკაციაში იყოს. კერძოდ, ადვოკატმა შეიძლება კლიენტს მცდარი ინფორმაცია მიაწოდოს საქმის მსვლელობასთან დაკავშირებით ან რაიმე გარანტია მისცეს საქმის შედეგებთან დაკავშირებით. ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მერვე მუხლის მესამე ნაწილი უკრძალავს ადვოკატს კლიენტისთვის ასეთი გარანტიების მიცემას. ამის გამო შეიძლება ადვოკატის დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხიც კი დადგეს, რადგან მას არ აქვს უფლება, დაზუსტებით თქვას რაიმე იმასთან დაკავშირებით, რისი გადაწყვეტის უფლებამოსილებაც აქვს არა მას, არამედ — მოსამართლეს. თანაც, თუ ამ გზით დააიმედებს კლიენტს და მერე სასურველ შედეგს ვერ მიაღწევს, კლიენტი იმედგაცრუებული დარჩება და ეს შეასუსტებს ადვოკატისადმი არსებულ ნდობას.

სწორად წარმართული კომუნიკაცია გულისხმობს იმასაც, რომ ადვოკატი მის მიერ განხორციელებულ ქმედებებს აუცილებლად უნდა უთანხმებდეს კლიენტს. მას წარმომადგენლობის განხორციელების უფლება სწორედ კლიენტისგან აქვს მიღებული კონკრეტული დავალების საფუძველზე და ამ ურთიერთობაში გამოდის, როგორც რწმუნებული. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 712-ე მუხლის მიხედვით, რწმუნებული მოვალეა, შეასრულოს მარწმუნებლის მითითებები.³ მას შეუძლია გადაუხვიოს ამ მითითებებს, თუ გარემოებებიდან გამომდინარე, შეუძლია ივარაუდოს, რომ მარწმუნებელი საქმის ვითარების ცოდნის შემთხვევაში მოიწონებდა ასეთ გადახვევას. მაგრამ გადახვევამდე მან უნდა შეატყობინოს მარწმუნებელს და დაელოდოს მის გადაწყვეტილებას, თუ ამ დაყოვნებით რაიმე ზიანი არ მიადგება საქმეს. ერთ-ერთი საჩივრის მიხედვით⁴, რომელიც ეთიკის კომისიაში 2013 წელს შევიდა, კლიენტმა მოითხოვა ადვოკატისთვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრება. სხვა მიზეზებთან ერთად იყო ისიც, რომ ადვოკატმა მასთან შეუთანხმებლად გადასცა საქმესთან დაკავშირებული მასალები სხვა ადვოკატს. ეთიკის კომისიამ ამასთან დაკავშირებით დაადგინა, რომ რაც არ უნდა დახმარებოდა ეს ქმედება საქმის წარმატებით დასრულებას, ადვოკატს მაინც ევალებოდა პირველ რიგში კლიენტთან შეთანხმება და მისგან ნებართვის აღება. მით უმეტეს, რომ კლიენტის კონფიდენციალური ინფორმაციის გამჟღავნების საფრთხე შეიქმნა. ადვოკატი თავისი საქმიანობის განხორციელებაში არის გარკვეულწილად თავისუფალი. რადგან კლიენტი მიმართავს მას დახმარებისთვის, ეს იმას ნიშნავს, რომ მას კლიენტზე მეტი გამოცდილება და კომპეტენცია აქვს საქმის საწარმოებლად. ამიტომ, შეუძლია თავად აირჩიოს, რა სტრატეგიით წაიყვანოს საქმე. მაგრამ კანონმდებლობის მიზანი ამ შემთხვევაში ის არის, რომ კლიენტსაც დაუტოვოს არჩევანის თავისუფლება. მან უნდა იცოდეს, რა გზებს მიმართავს ადვოკატი, რადგან

³ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი, მუხლი 712. (დამტკიცებული საქართველოს პარლამენტის მიერ 1997 წლის 24 ივლისს).

⁴ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2013 წლის გადაწყვეტილება საქმეზე №054/13.

ყველა ეს ქმედება მისი სახელით უნდა განხორციელდეს. შესაბამისად, უფლება აქვს, თუ არ მოეწონება ადვოკატის არჩეული სტრატეგია, შეეწინააღმდეგოს მას და მოსთხოვოს სხვა გზების მოძიება. ამიტომაც ევალება ადვოკატს კლიენტთან მუდმივი კომუნიკაცია მის საქმესთან დაკავშირებით და მასთან შეთანხმებული მოქმედება.

1.3 ფინანსური საკითხები

კლიენტი ადვოკატს ანდობს თავის ფინანსებს. საადვოკატო მომსახურება, როგორც ცნობილია, საკმაოდ დიდ ხარჯებთანაა დაკავშირებული. ამაში შედის, როგორც ჰონორარი, ასევე საპროცესო მოქმედებების განსახორციელებლად საჭირო თანხები. ხშირ შემთხვევაში, ადამიანი ფინანსურად შეძლებული არ არის, მაგრამ ადვოკატის დახმარება რომ სჭირდება, სხვა გზა არ აქვს და ყველანაირ რესურსს ამ მომსახურების მისაღებად იყენებს. როგორც ავადმყოფს სჭირდება კარგი ექიმი და საუკეთესო საშუალებებით მკურნალობა, რისთვისაც შეიძლება სახლიც კი გაყიდოს და ბანკიდან სესხი აიღოს, ანალოგიურად შეიძლება მოხდეს იურიდიული დახმარების საჭიროების შემთხვევაშიც. ამიტომ, ასეთ დროს ძალიან მნიშვნელოვანია, ადვოკატი რაც შეიძლება გულისხმიერად მიუდგეს ამ საკითხს და კლიენტის მიერ საქმეში ჩადებული რესურსები მაქსიმალურად სწორად და მიზნობრივად გამოიყენოს. ამას ავალდებულებს მას კანონიც; პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-8 მუხლის მე-13 ნაწილის მიხედვით, „ნებისმიერი ფულადი სახსრები ან ქონება, რომელსაც კლიენტი მიანდობს ადვოკატს, უნდა ინახებოდეს დამოუკიდებლად ადვოკატის პირადი ფულადი სახსრების ან ქონებისგან და იმართებოდეს კეთილსინდისიერად. ადვოკატი ვალდებულია, კლიენტის მოთხოვნის საფუძველზე მიაწოდოს ანგარიშგება.“ ეთიკის კომისიამ 2012 წლის 02 ივლისის გადაწყვეტილებით⁵ დაადგინა, რომ „კლიენტის მიერ

⁵ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2012 წლის 02 ივლისის გადაწყვეტილება საქმეზე №003/12.

ფულადი სახსრების მინდობა ადვოკატისთვის ამ უკანასკნელისთვის წარმოშობს ვალდებულებას, მინდობილი თანხა კლიენტის მითითებისამებრ, კონკრეტული დანიშნულებით გამოიყენოს. იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული თანხის გამოყენება აღარ არის საჭირო, ადვოკატს პროფესიული ეთიკური ვალდებულებიდან გამომდინარე, კეთილსინდისიერი წარმომადგენლობის ფარგლებში, ეკისრება პასუხისმგებლობა, შეძლებისდაგვარად უმოკლეს დროში აცნობოს კლიენტს თანხის დაბრუნების შესახებ და უკლებლივ დაუბრუნოს ამ უკანასკნელს კუთვნილი თანხა თუ სხვა ქონება.“ თუმცა, ასეთი რეგულაციების მიუხედავად, მაინც ხშირია ისეთი შემთხვევები, როდესაც ადვოკატები იღებენ დიდი რაოდენობით ჰონორარს და სხვა სახის იურიდიული ქმედებების განსახორციელებლად საჭირო თანხებს და შემდეგ საერთოდ არაფერს აკეთებენ. მაგალითად, ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებით⁶ №052/16 ვიგებთ, რომ ადვოკატმა თ. ჯ.-მ კლიენტს მოსთხოვა ჰონორარი 500 ლარის ოდენობით, სახელმწიფო ბაჟის თანხა 1 200 ლარი და შემდეგ დამატებით 600 ლარი. ამ თანხის აღების შემდეგ კი საერთოდ აღარ გამოჩენილა, არ შეხმიანებია კლიენტს და როგორც გაირკვა, სარჩელიც კი არ შეუტანია სასამართლოში. ადვოკატის მხრიდან ასეთი საქციელის შემდეგ კი, დამეთანხმებით, ნდობის პრინციპზე საუბარიც კი ზედმეტია. ამ შემთხვევაში არაკეთილსინდისიერებაშიცაა პრობლემა და ეს კიდევ სხვა პრობლემურ საკითხებს წარმოშობს.

ამერიკის შეერთებულ შტატებშიც საკმაოდ დიდი ყურადღება ეთმობა ამ საკითხს.⁷ მეტიც, იქმნება ცალკე სადეპოზიტო ანგარიშები, სადაც მხოლოდ კლიენტების თანხები არის მოთავსებული და სრულიად გამიჯნულია ადვოკატისა და საადვოკატო ფირმის ანგარიშებისგან. ოდნავი მცდელობაც კი ადვოკატის მიერ თავისი კლიენტის თანხების მითვისებისა, მკაცრი დისციპლინური პასუხისმგებლობის სამიზნე ხდება,

⁶ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2016 წლის გადაწყვეტილება საქმეზე №052/16.

⁷ ამერიკის იურისტთა ასოციაციის მოდელური წესები პროფესიული პასუხისმგებლობის შესახებ, 9-102.

როგორც ეს ლენანის შემთხვევაში იყო, რომელმაც კლიენტის თანხებიდან \$13 000 აშშ დოლარი მიისაკუთრა.⁸

ნებისმიერ შემთხვევაში ადვოკატსა და კლიენტს შორის ურთიერთობის დაწყებისას, საჭიროა, ადვოკატმა მას მიაწოდოს დეტალურად გაწერილი ხარჯთაღრიცხვა, თუ რა რაოდენობის თანხა მოითხოვება მისგან და კონკრეტულად რა ქმედების განსახორციელებლადაა ის საჭირო. ამ შემთხვევაში უფრო ექნება კლიენტს იმის განცდა, რომ მის მიერ გაღებული რესურსები უმიზნოდ არ იქნება დახარჯული და საქმის არასწორად განვითარების შემთხვევაში, ბერკეტი ექნება თანხის დაბრუნების მოთხოვნისთვის.

⁸ “Misappropriation of Client’s Funds: Is Disbarment Always Justified?” Mary Hackett
https://www.law.ua.edu/pubs/jlp_files/issues_files/vol12/vol12art04.pdf

2. ნდობის პრინციპის მიმართება ეთიკის კოდექსის სხვა პრინციპებთან

2.1 კონფიდენციალობის პრინციპი

კონფიდენციალობის პრინციპი ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანია ადვოკატის პროფესიულ საქმიანობაში და, ვფიქრობ, პირდაპირ კავშირშია ნდობის პრინციპთან.

ადვოკატი მასთან კონსულტაციაზე მისულ კლიენტს უსვამს შეკითხვებს, რათა მისგან მიიღოს საჭირო ინფორმაცია, რომლის გაანალიზების შემდეგაც ჩამოუყალიბდება აზრი საქმესთან დაკავშირებით და გადაწყვეტს, რა სტრატეგიით იმოქმედოს. ამიტომ, კლიენტმა მას ყველა საჭირო ფაქტი უნდა მიაწოდოს. ამისთვის კი აუცილებელია, კლიენტს ჰქონდეს მისდამი ნდობა და არ ეშინოდეს, რომ ადვოკატი ამ ინფორმაციას მესამე პირებს გაუმხელს. ამგვარად, კონფიდენციალობის დარღვევა შემდგომში განაპირობებს ადვოკატის მიმართ ნდობის შესუსტებას, როგორც ამ კონკრეტული, ისე — სხვა, პოტენციური კლიენტებისგან.

ეთიკის კოდექსის მე-4 მუხლის 1-ელი ნაწილის თანახმად, „ინფორმაცია, რომელიც ადვოკატისთვის ცნობილი გახდა მისი პროფესიული საქმიანობის განხორციელებისას, კონფიდენციალურია. ადვოკატი ვალდებულია, დაიცვას კონფიდენციალური ინფორმაცია იმგვარად, რომ მესამე პირებს მასზე ხელი არ მიუწვდებოდეთ. კონფიდენციალობის ვალდებულება ვრცელდება ნებისმიერ ინფორმაციაზე, რაც ადვოკატისთვის ცნობილი გახდა კლიენტისაგან ან იურიდიული რჩევის მიღების სხვა მსურველისაგან, რომელიც ადვოკატმა მიაწოდა კლიენტს ან ადვოკატმა სხვა წყაროდან გაიგო კლიენტთან ან მის საქმესთან დაკავშირებით.“

ამავსე ითვალისწინებს ევროგაერთიანების ადვოკატთა ქცევის კოდექსიც, რომლის მიხედვითაც — „ადვოკატის ძირეული ფუნქციაა, კლიენტისგან მიიღოს ინფორმაცია, რომელსაც ეს უკანასკნელი სხვა პირს არ გაანდობდა და იყოს ნდობის საფუძველზე ამ ინფორმაციის მიმღები. კონფიდენციალობის უეჭველობის გარეშე შეუძლებელია

ნდობის არსებობა. ამდენად, კონფიდენციალურობა ადვოკატის უპირველესი და ფუნდამენტური მოვალეობაა.“⁹

ამ მხრივ, ასევე უნდა აღინიშნოს, ზოგადად რას მოიცავს კონფიდენციალობის ვალდებულება. აშშ-ს პრაქტიკით ამ ვალდებულებაში მოიაზრება როგორც კონფიდენციალური ინფორმაცია, ასევე — ადვოკატ-კლიენტს შორის არსებული პრივილეგირებული ინფორმაცია.¹⁰ ეს უკანასკნელი წარმოადგენს ადვოკატის მიერ უშუალოდ კლიენტისგან მიღებულ ინფორმაციას, რაც საიდუმლოა და მხოლოდ ამ ორს შორის უნდა დარჩეს. კონფიდენციალური ინფორმაცია კი არის ადვოკატის მიერ ზოგადად მიღებული ინფორმაცია კლიენტის საქმესთან დაკავშირებით, რომელიც ნებისმიერი წყაროდან შეიძლება იყოს მოპოვებული. მაგალითად, ადვოკატი შეიძლება გაესაუბროს კლიენტის მეზობელს ან მეგობარს და მისგან გაიგოს საჭირო ფაქტები საქმესთან დაკავშირებით. ეს ინფორმაციაც წარმოადგენს დაცვის ობიექტს. მიუხედავად იმისა, რომ მესამე პირისგან იქნა მიღებული და შეიძლება თავისუფლად გამჟღავნდეს, მთავარია ადვოკატმა შეინარჩუნოს კონფიდენციალურობა, ამ ფაქტებთან დაკავშირებით არსებული ცოდნა მხოლოდ საქმეს მოახმაროს და ბოროტად არ გამოიყენოს.

2.1.1 როდის შეუძლია ადვოკატს, გაამჟღავნოს კონფიდენციალური ინფორმაცია?

არსებობს გარკვეული გამონაკლისები, როგორც საქართველოს, ისე — უცხო ქვეყნების კანონმდებლობაში, როდესაც კლიენტის, საზოგადოების ან თუნდაც თავად

⁹ ევროგაერთიანების ადვოკატთა ქცევის კოდექსის მუხლი 2.3.1

¹⁰ ამერიკის იურისტთა ასოციაციის მოდელური წესები პროფესიული პასუხისმგებლობის შესახებ, DR 4-101.

ადვოკატის უსაფრთხოების დაცვის ინტერესი გადაწონის ადვოკატსა და კლიენტს შორის არსებული ნდობისა და კონფიდენციალობის დაცვის პრინციპებს.

საქართველოს ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მეოთხე მუხლის მეოთხე ნაწილის მიხედვით, ადვოკატს შეუძლია გაამჟღავნოს კონფიდენციალური ინფორმაცია:

ა) კლიენტის თანხმობის საფუძველზე;

ბ) თუ ინფორმაციის ამგვარი გამოყენება წარმომადგენლობის ან დაცვის პროცესში გამართლებულია და აუცილებელია კლიენტის ინტერესებიდან გამომდინარე იმ პირობით, რომ ასეთი ინფორმაციის გაცემა კლიენტს ადვოკატისთვის წინასწარ არ აუკრძალავს;

გ) თუ ეს აუცილებელია ადვოკატის მიერ მის მიმართ წაყენებული ბრალდებისაგან ან მოთხოვნისგან თავის დასაცავად ან საკუთარი ჰონორარის მიღებისათვის.

პირველ ორ შემთხვევაში, მესამესგან განსხვავებით, მნიშვნელობა ენიჭება თავად კლიენტის თანხმობას. იმ დროსაც კი, როდესაც საქმე ეხება კლიენტის უსაფრთხოებას და კეთილდღეობას და მნიშვნელოვანია ამ ინფორმაციის გამოყენება ისევ მის სასიკეთოდ, ადვოკატს მაინც არ აქვს ამის უფლება, სანამ კლიენტი არ დართავს ნებას. მაგალითისთვის ავიღოთ ასეთი შემთხვევა: ბრალდებულმა მოკლა კაცი იმის გამო, რომ ამ უკანასკნელმა მისი შვილი გააუპატიურა. რეალური მიზეზი იცოდა მხოლოდ ბრალდებულის ადვოკატმა, მაგრამ კლიენტისგან კატეგორიულად ჰქონდა აკრძალული ამ ფაქტის გასაჯაროება ან ნებისმიერი ფორმით გამოყენება, რათა მისი ქალიშვილის ღირსება და პატივი არ შელახულიყო. ადვოკატს ეს ინფორმაცია რომ გამოეყენებინა, კლიენტს ბევრად უფრო ნაკლებს მიუსჯიდნენ. მაგრამ, რადგან თავად კლიენტის სურვილი იყო ასეთი, ადვოკატს მისი უფლებების პატივისცემის გარდა სხვა არაფერი დარჩენოდა. შედეგად, კლიენტს იმაზე მძიმე პასუხისმგებლობა

დააკისრეს, ვიდრე ეკუთვნოდა. ამ შემთხვევაში უფრო მნიშვნელოვანია კლიენტის ნდობა ადვოკატისადმი და მისი პირადი ინფორმაციის საიდუმლოდ შენახვის გარანტია. მიუხედავად იმისა, რომ ამან შეიძლება რეალურად თავად კლიენტის უფლებები შელახოს და ასევე სწორი და ეფექტური მართლმსაჯულების განხორციელებას შეუშალოს ხელი.

განსხვავებული პრაქტიკაა აშშ-ში. ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის ნორმების თანახმად, ადვოკატი უპირობოდ ვალდებულია, გაამხილოს კონფიდენციალური ინფორმაცია ან საიდუმლოება თუ ამას მოითხოვს კანონი, სასამართლო ან თუ ეს აუცილებელია კლიენტის მიერ დანაშაულის ჩადენის თავიდან ასაცილებლად¹¹. მაგალითად, თუ კლიენტი მას გაუმხელს, რომ აპირებს თავისი მოწინააღმდეგე მხარის მოკვლას, ამ შემთხვევაში ნდობისა და კონფიდენციალობის ვალდებულება ვერ შებოჭავს ადვოკატს და ვერ აიძულებს, ხელი შეუწყოს დანაშაულის ჩადენას. აქედან გამომდინარე, როდესაც სასწორზე დევს ისეთი მაღალი მორალური ღირებულებების მატარებელი პრინციპები, როგორცაა ნდობა და კონფიდენციალურობა, ხოლო მეორე მხარესაა მესამე პირთა უსაფრთხოება, უპირატესობა ენიჭება სწორედ ამ უკანასკნელს. თუმცა, ამ მხრივ ძალიან საინტერესოა ამერიკაში ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი საქმე, რომელიც ადვოკატის მიერ კონფიდენციალური ინფორმაციის გაუმჟღავნებლობას ეხება; ეს არის ე.წ. „დამარხული გვამების“ საქმე¹². 1973 წელს რობერტ ფრენსის გაროუ თავს დაესხა ოთხ ახალგაზრდას და მათგან ერთ-ერთი მოკლა. როდესაც იგი დაიჭირეს, მან მოითხოვა თავის ადვოკატთან შეხვედრა. ფრენკ არმანი და ფრენსის ბელჯი იცავდნენ სასამართლოში მის უფლებებს. დამნაშავემ თავის ადვოკატებს გაუმხილა სიმართლე არა მარტო ამ დანაშაულის, არამედ, წარსულში ჩადენილის შესახებაც, კერძოდ, როგორ გააუპატიურა და მოკლა რამდენიმე გოგო. ასევე გაუმხილა

¹¹ ამერიკის იურისტთა ასოციაციის მოდელური წესები პროფესიული პასუხისმგებლობის შესახებ, DR 4-101 (C).

¹² “Client Confidentiality: The Buried Bodies Case”; Lisa M. Stone, ACP. <https://www.nala.org/articles/client-confidentiality-buried-bodies-case>

მათ, თუ სად დამარხა გოგონების გვამები. ადვოკატებმა იპოვნეს გვამები, მაგრამ არავისთვის გაუმხელიათ ეს ინფორმაცია, რადგან ეს კლიენტისგან კონფიდენციალურად ჰქონდათ მიღებული. რამდენიმეთვიანი სასამართლო პროცესის შემდეგ, როდესაც გაროუმ ბოლოს და ბოლოს აღიარა თავისი დანაშაული, მან განაცხადა ასევე მოკლულ გოგონებზეც, რომელთა ამბავსაც მათი მშობლები ამდენი ხანი უშედეგოდ იკვლევდნენ. სიმართლე გაირკვა, გვამები იპოვეს. ამის შემდეგ, ადვოკატებმაც გაამხილეს, რომ ამ ყველაფრის შესახებ მათაც იცოდნენ. შედეგად ისინი საზოგადოების მხრიდან მრისხანებისა და სიძულვილის მსხვერპლი გახდნენ, რის გამოც თავიანთ ოჯახებთან ერთად საცხოვრებლად სხვაგან გადასვლა მოუხდათ, დაკარგეს მეგობრები, ძველებური ცხოვრება. ერთ-ერთი მსხვერპლი გოგონას ოჯახმა საჩივარიც კი შეიტანა არმანის წინააღმდეგ იმ საფუძველით, რომ მან მომხდარი დანაშაულის შესახებ იცოდა და არ განაცხადა. ნიუ-იორკის ადვოკატთა ასოციაციამ არ მიიღო ეს საჩივარი და დაიცვა არმანი, როგორც ადვოკატი, რომელმაც თავისი კლიენტისგან მიღებული კონფიდენციალური ინფორმაცია არ გაამჟღავნა. თავად არმანიმ ეს კონფლიქტი დაასათაურა, როგორც „კლიენტის საიდუმლოს შენახვის ვალდებულება მოქალაქის მიერ დანაშაულის შეტყობინების ვალდებულების წინააღმდეგ.“ თუმცა მისთვის, როგორც მშობლისთვის ძალიან ძნელი იყო, მწუხარებაში მყოფი მამისთვის არ შეეტყობინებინა მისი მოკლული ქალიშვილის შესახებ, მან მაინც არ უღალატა თავისი პროფესიული ეთიკის პრინციპს. გაროუს პროცესის მიმდინარეობის დროსაც მოქმედებდა ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კოდექსის ზემოაღნიშნული ნორმა, თუმცა ამ ინტერპრეტაციით ის ეხება მოსალოდნელი დანაშაულის პრევენციის მიზნით ინფორმაციის გამხელას. ხოლო შეიძლება თუ არა უკვე ჩადენილი დანაშაული ჩაითვალოს ამაში, სადავოა. ადვოკატის არანაკლებ მნიშვნელოვან მორალურ ვალდებულებას წარმოადგენს, ხელი შეუშალოს თავის კლიენტს სხვა ადამიანებისთვის ზიანის მიყენებაში. მაგრამ, როდესაც მან გაიგო, რომ მისმა კლიენტმა მანამდეც ჩაიდინა დანაშაული, რის შესახებაც არავინ იცოდა, მას მაინც არ ჰქონდა უფლება, ეს ინფორმაცია გაემჟღავნებინა. „დამარხული

გვამების“ შემთხვევაში საქმე უფრო რთულად იყო, რადგან კლიენტის საიდუმლოს დაცვამ და მისი ნდობის შენარჩუნებამ გამოიწვია შემდგომში საზოგადოების ნდობის დაკარგვა ამ ადვოკატების მიმართ, რაც, ადამიანური თვალსაზრისით, ძალიან სპეციფიკური საკითხია. მაგრამ, ამ საქმით დადგინდა, რომ ადვოკატისთვის მართლაც არ არსებობს იმაზე მაღალი პრინციპი, ვიდრე კლიენტის კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვა და შესაბამისად მის მიმართ არსებული ნდობის შენარჩუნებაა.

2.2 დამოუკიდებლობის პრინციპი

ადვოკატის მიმართ კლიენტის ნდობის არსებობას ასევე განაპირობებს ადვოკატის დამოუკიდებლობა თავისი პროფესიული საქმიანობის განხორციელებისას. კლიენტს ვერ ექნება ნდობა ადვოკატის მიმართ, თუ იარსებებს ეჭვი, რომ სათანადო წარმომადგენლობის განხორციელებაში მას ხელს შეუშლის პირადი ან სხვა ინტერესების გავლენა. უფრო კონკრეტულად, როდესაც დამოუკიდებლობის პრინციპის შესაძლო დარღვევა გვაქვს სახეზე, არსებობს იმის რისკი, რომ ადვოკატის და კლიენტის ინტერესები გადაიკვეთოს და ადვოკატმა თავისივე სასარგებლოდ იმოქმედოს, რის გამოც კლიენტი დაზარალდება. ამის თავიდან ასარიდებლად ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის ნორმები უკრძალავს ადვოკატს კლიენტის წარმომადგენლობის განხორციელებას თუ აღმოჩნდება, რომ მათ ერთი და იმავე ქონებაზე აქვთ რაიმე უფლება¹³. ასევე არ შეიძლება ამ ორს შორის რაიმე სახის ხელშეკრულების დადება (მაგ. ჩუქების, ნასყიდობის, იპოთეკის და ა.შ.) გარდა საადვოკატო მომსახურების გაწევის ხელშეკრულებისა. თუ მათ შორის მოხდა ასეთი გარიგების დადება, ადვოკატს დიდი ალბათობით თავისი ქონებრივი ინტერესები შეუშლის ხელს კლიენტის მომსახურებაში. ამასთან დაკავშირებით საქართველოს

¹³ ამერიკის იურისტთა ასოციაციის მოდელური წესები პროფესიული პასუხისმგებლობის შესახებ, EC 5-2.

ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიას განხილული აქვს საქმე¹⁴ ადვოკატ დ. კ.-სა და კლიენტ ე. წ.-ს შორის არსებულ დავასთან დაკავშირებით. კერძოდ, საჩივრის ავტორმა (კლიენტმა) მოითხოვა თავისი ადვოკატის დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხის დაყენება იმის გამო, რომ ამ უკანასკნელის მიერ განხორციელებული ქმედებებით დაეკარგა მის მიმართ ნდობა. ადვოკატმა დ. კ.-მ კლიენტთან შეუთანხმებლად დადო მისი მოვალის იპოთეკართან ხელშეკრულება და თავად გახდა მხარეებს შორის არსებული სადავო მოთხოვნის მფლობელი. ამის შედეგად მას წარმოეჭვა პირადი ინტერესი აღნიშნულ ქონებასთან დაკავშირებით, რამაც ხელი შეუშალა წარმომადგენლობის განხორციელებას და ასევე გამოიწვია კლიენტის ნდობის დაკარგვაც.

დამოუკიდებლობის პრინციპი არ ეხება მხოლოდ ადვოკატის ფინანსურ ინტერესებს. ზეგავლენის მომხდენი ფაქტორები შეიძლება სხვა სახისაც იყოს. მაგალითად, თუ თავისი კლიენტის საქმეზე ადვოკატს მოუწევს მოწმედ გამოსვლა პროცესზე, ერთი მეორეს ხელს შეუშლის. ადვოკატი, რომელსაც ევალება თავისი კლიენტის ინტერესების მაქსიმალური დაცვა და მეორე მხრივ — მოწმე, რომელიც აუცილებლად ობიექტური უნდა იყოს. ასეთ დროს რთული იქნება ადვოკატისთვის ამ ორი ფუნქციის გამიჯვნა ერთმანეთისგან და შეიქმნება დამოუკიდებლობის პრინციპის დარღვევის საშიშროება.

სწორედ ამის გამო ვფიქრობ, რომ ნდობის და ადვოკატის დამოუკიდებლობის პრინციპები პირდაპირ კავშირშია ერთმანეთთან და მეორის დარღვევა ავტომატურად ხელყოფს პირველს. ამიტომ, ასეთ შემთხვევაში, ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის

¹⁴ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2011 წლის გადაწყვეტილება საქმეზე №094/11.

ეთიკის ნორმების მიხედვით, უმჯობესია, ადვოკატმა ასეთი საშიშროების დანახვისთანავე უარი თქვას აღნიშნული საქმის წარმოებაზე¹⁵.

2.3 ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობის პრინციპი

ნდობისა და დამოუკიდებლობის პრინციპებთან პირდაპირ ბმაშია ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობის პრინციპიც. კლიენტის ინტერესების დაცვა ადვოკატისთვის ყოველთვის უპირველეს ინტერესს უნდა წარმოადგენდეს. მეორე მხრივ კი, ამის განხორციელებაში მას ხელი შეეშლება, თუ ერთი და იმავე საქმეზე ურთიერთსაწინააღმდეგო ინტერესების მქონე ორ ან მეტ კლიენტს გაუწევს კონსულტაციას ან წარმომადგენლობას. ევროგაერთიანების ადვოკატთა ქცევის კოდექსის 3.2.2 მუხლის მიხედვით, „ადვოკატი ვალდებულია, შეწყვიტოს საქმიანობა ორივე კლიენტის სახელით მათ შორის ინტერესთა კონფლიქტის წარმოქმნის შემთხვევაში, ნდობის დარღვევის ან მისი დამოუკიდებლობის ხელყოფის რისკის არსებობისას.“¹⁶ იმავეს იმეორებს საქართველოს ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მეექვსე მუხლიც, რომლის მიხედვით: „ადვოკატს უფლება არ აქვს, პროფესიული რჩევა მისცეს ან წარმოადგინოს ორი ან მეტი კლიენტი ერთსა და იმავე ან ერთმანეთთან დაკავშირებულ საქმეზე, თუკი აღნიშნული კლიენტების ინტერესებს შორის არსებობს ინტერესთა კონფლიქტი ან მისი წარმოქმნის მნიშვნელოვანი საფრთხე.“ აღსანიშნავია, რომ ეს ნორმები იმპერატიული ხასიათისაა და ადვოკატს არ უტოვებს არჩევანის საშუალებას.

¹⁵ ამერიკის იურისტთა ასოციაციის მოდელური წესები პროფესიული პასუხისმგებლობის შესახებ, EC 5-2.

¹⁶ ევროგაერთიანების ადვოკატთა ქცევის კოდექსი, მუხლი 3.2.2.

ასეთივე ნორმაა მოცემული ამერიკის ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კოდექსში.¹⁷ მაგრამ, მეორე მხრივ, ამერიკაში ადვოკატს უფლება აქვს, თავად შეაფასოს, აწონდაწონოს ინტერესთა კონფლიქტის რისკები და თუ ძალიან მცირე შანსია კონფლიქტის წარმოშობის, და თანაც ადვოკატი დარწმუნებულია, რომ ორივე კლიენტის წარმომადგენლობის განხორციელებას შეძლებს ისე, რომ დამოუკიდებლობაც შეინარჩუნოს, მაშინ, შეუძლია, ორივე საქმე აწარმოოს. თუმცა, აუცილებლად ორივე კლიენტის თანხმობით.

ადვოკატმა უნდა შეწყვიტოს ყველა იმ კლიენტის საქმის წარმოება, რომელიც ინტერესთა კონფლიქტის საფრთხეს ქმნის. თითოეული კლიენტი ადვოკატისთვის ძალიან მნიშვნელოვანია და გულისხმიერად და კეთილსინდისიერად უნდა მიუდგეს მისი საქმის წარმოებას. თუ აღმოჩნდა ისე, რომ ორმა კლიენტმა მიმართა ერთმანეთისგან დამოუკიდებლად და ისინი მოწინააღმდეგე მხარეები არიან ერთ საქმეზე, ადვოკატი ვერ განახორციელებს მათ წარმომადგენლობას. მას წვდომა ექნება ორივე კლიენტის კონფიდენციალურ ინფორმაციაზე, მათი საქმის მასალებზე და ვერ განახორციელებს ისეთ ქმედებას, რომელიც რომელიმე კლიენტს მაინც არ დააზარალებს. ამიტომ, ძალიან რთული იქნება ორივე საქმეში წარმატების მიღწევა, ისე, რომ ბოლოს ყველა კმაყოფილი დარჩეს. ადვოკატის ასეთი ქმედება საფრთხეს შეუქმნის კლიენტის ინტერესებს, თავად ადვოკატის პროფესიულ საქმიანობას და მის დამოუკიდებლობას; სამივე ერთად კი ნდობის ფაქტორს ხელყოფს.

ეთიკის კომისიას რამდენიმე საქმეზე ადვოკატის დისციპლინირების საკითხზე აქვს გადაწყვეტილება მიღებული სწორედ ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობის პრინციპის დარღვევის გამო. ერთ-ერთი ასეთი იყო მაგალითად, საქმე №023/15,¹⁸ სადაც ადვოკატი ი. ნ. იცავდა თავისი კლიენტის ინტერესებს, მაგრამ მეორე ინსტანციაში

¹⁷ამერიკის იურისტთა ასოციაციის მოდელური წესები პროფესიული პასუხისმგებლობის შესახებ,, EC 5-15.

¹⁸ საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2015 წლის გადაწყვეტილება საქმეზე №023/15.

სააპელაციო შესაგებელი დაუწერა მოწინააღმდეგე მხარეს. ამის შესახებ საჩივრის ავტორისთვის ცნობილი გახდა შესაგებლის მიღების შემდეგ. მან განაცხადა, რომ ასეთი ქმედების შედეგად სრულიად დაეკარგა ნდობა თავისი ადვოკატის მიმართ.

სწორედ ამიტომ, ვფიქრობ, ინტერესთა კონფლიქტის წარმოქმნის სულ მცირე რისკის არსებობის შემთხვევაშიც კი ადვოკატმა უარი უნდა თქვას ნებისმიერი ისეთი მოქმედების განხორციელებაზე, რაც უბიძგებს ასეთ კონფლიქტს და კლიენტს დააკარგვინებს მის მიმართ ნდობას.

3. დასკვნა

დასკვნის სახით, ვფიქრობ, უდავოა, რომ ნდობის პრინციპი ყველაზე მნიშვნელოვანია ადვოკატის პროფესიულ საქმიანობაში. ამავე დროს საკმაოდ კომპლექსურია და მისი დარღვევა ძალიან მარტივად შეიძლება სხვადასხვა არაკეთილსინდისიერი ან, სულაც, კეთილსინდისიერი ქმედებით. იმასაც უნდა მიექცეს ყურადღება, რომ ხშირ შემთხვევაში კლიენტის სუბიექტურ აღქმაზე არის დამოკიდებული, დაეკარგება თუ არა ნდობა თავისი ადვოკატის მიმართ, იმის მიუხედავად, რამდენად სწორად და ჯეროვნად განახორციელებს ეს უკანასკნელი მასზე დაკისრებულ ფიდუციურ ვალდებულებებს. ამიტომ, ყველა ადვოკატი მაქსიმალურად უნდა ეცადოს, გაითვალისწინოს ზემოთ ჩამოთვლილი საკითხები და ყურადღებით გააანალიზოს თითოეული მისი ქმედების საჭიროება და შესაძლო შედეგი.

ბიბლიოგრაფია:

1. ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი (დამტკიცებულია საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის საერთო კრების მიერ. 15 აპრილი, 2006 წელი);
2. „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონი;
3. ამერიკის იურისტთა ასოციაციის მოდელური წესები პროფესიული პასუხისმგებლობის შესახებ;
4. ევროგაერთიანების ადვოკატთა ქცევის კოდექსი;
5. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2014 წლის გადაწყვეტილება საქმეზე №001/14;
6. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2013 წლის გადაწყვეტილება საქმეზე №054/13;
7. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2012 წლის 02 ივლისის გადაწყვეტილება საქმეზე №003/12;
8. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2016 წლის გადაწყვეტილება საქმეზე №052/16;
9. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2011 წლის გადაწყვეტილება საქმეზე №094/11;
10. საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2015 წლის გადაწყვეტილება საქმეზე №023/15;
11. “Client Confidentiality: The Buried Bodies Case”; Lisa M. Stone, ACP. <https://www.nala.org/articles/client-confidentiality-buried-bodies-case> ;
12. “Misappropriation of Client’s Funds: Is Disbarment Always Justified?” Mary Hackett https://www.law.ua.edu/pubs/jlp_files/issues_files/vol12/vol12art04.pdf.